

VŠĮ ALYTAUS MIESTO SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO SOCIALINĖS GLOBOS PADALINIO PASLAUGŲ GAVĖJŲ ĮGALINIMO KONCEPCIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. VšĮ Alytaus miesto socialinių paslaugų centro (toliau – Centras) paslaugų gavėjų įgalinimo koncepcija apibrėžia Centro socialinės srities darbuotojų taikomas priemones teikiant socialinės priežiūros (pagalbos į namus) ir dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose, kuriomis siekiama paslaugų gavėjų išitraukimo, dalyvavimo, sąmoningumo ir autonomijos. Įgalinimas – tai nuolatinis ir ilgalaikis procesas, grindžiamas darbuotojo ir paslaugų gavėjo santykiu, kuriuo siekiama suteikti pagalbą asmeniui, įtraukiant jį į pozityvius pokyčius, susijusius su jo savigarba, savęs suvokimu, padedant atkurti, palaikyti prarastus gebėjimus ir plėtoti prasmingus socialinius ryšius.

II. INDIVIDUALUS ĮGALINIMAS

2. Centre, teikiant pagalbos ir dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose, taikomas individualus įgalinimas. Individualus įgalinimas – tai asmens bejėgiškumo mažinimas, paties savęs keitimas aplinkoje, gebėjimo ugdymas ir palaikymas suteikiant pagalbą sau, laisvai pasirinkti mėgstamus dalykus, sąmoningas atsakomybės prisiėmimas už savo poelgius.

3. Individualaus įgalinimo tikslas, kad paslaugų gavėjas, nebegalintis, nebepajėgiantis pakeisti, pagerinti savo padėties, padedant darbuotojui konkrečiais veiksmais, išugdytų savyje gebėjimą didesniai savarankiškumui ar išlaikytų (būtų palaikomas) esamas savarankiškumo lygis.

4. Taikant individualų įgalinimo lygmenį svarbu darbuotojo ir paslaugų gavėjo santykių pobūdis, darbuotojų požiūris paslaugų gavėjų atžvilgiu ir elgesys su jais. Visi darbuotojai turi siekti, kad paslaugų gavėjai dalyvautų paslaugos teikimo procese: jaustųsi galintys išsakyti savo nuomonę, pasirinkti, priimti sprendimus, būtų gerbiamas jų savarankiškumas, nuomonė bei sudaromos sąlygos pasinaudoti savo gebėjimais.

5. Įgalinimo procese ypač svarbus darbuotojo pasitikėjimas paslaugų gavėju (jo artimaisiais) ir lygiavertis bendravimas. Pasitikėjimas – ugdo paslaugų gavėjo savarankiškumą, o lygiavertis bendravimas – kuria bendrystę, nes svarbu kalbėti su paslaugų gavėju, o ne apie paslaugų gavėją.

III. INDIVIDUALAUS ĮGALINIMO POŽYMIAI, TIKSLAI IR REZULTATAI

6. Individualų įgalinimą rodantys požymiai:
  - 6.1. dalyvavimas sprendimų priėmime ir paslaugų namuose tobulinime;
  - 6.2. informuotumas;
  - 6.3. motyvacija;
  - 6.4. pasitikėjimas, atvirumas, gebėjimas pasirūpinti savimi;
  - 6.5. tam tikri elgesio įgūdžiai, savarankiškumas;

6.6. pozityvus požiūris;

6.7. komunikacija;

6.8. grįžtamasis ryšys.

7. Darbuotojo tikslas yra paslaugų gavėjo savarankiškumo augimas per įgalinimą:

7.1. atkreipti dėmesį į pagrindinius poreikius;

7.2. pastebėti įgalinimą kiekvienu konkrečiu atveju;

7.3. skatinti asmens įsitraukimą ir dalyvavimą teikiant pasiūlymus paslaugų namuose tobulinimui;

7.4. auginti paslaugų gavėjo gebėjimą ir sąmoningumą įsivardinti savo tikslus ir siekius;

7.5. parodyti asmeniui jo stipriąsias puses, pagirti, palaikyti, įvertinti;

7.6. kuo ilgiau išlaikyti jo savarankiškumo lygį.

8. Darbuotojų ir paslaugų gavėjų įgalinimo veiksmai tikslams pasiekti:

8.1. darbuotojas tampa tarpininku ir suprantamai perteikia informaciją, padeda prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų, orientuojasi į poreikių supratimą, įtraukiant paslaugų gavėją į sprendimų priėmimą;

8.2. skatinamas ryšio užmezgimas ir stiprinimo proceso etapas. Paslaugų gavėjas jau žino savo poreikius, susipažįsta su nauja informacija, išmoksta naujų įgūdžių, stiprina esamus ir praplečia savo pasirinkimo, įgalinimo galimybes, į procesą įtraukiami artimieji;

8.3. atrandamos stiprybės veikti ir noras būti įtrauktam ir dalyvauti prasmingoje veikloje, gėrėja gyvenimo kokybė;

8.4. įsitraukiama į bendrą veiklą, pritaikant žinias ir įgūdžius, skatinama, kad paslaugų gavėjas taptų kuo labiau savarankiškas ar palaikomas jo savarankiškumo lygis;

8.5. skatinami įsitraukti į individualaus pagalbos/socialinės globos plano rengimą, išsakyti savo nuomonę apie paslaugos sudėtį/kokybę, teikti pasiūlymus.

9. Teikiant, įgalinimu grįstas, socialines paslaugas, paslaugų gavėjai ar artimieji įtraukiami į individualių planų užpildymą, sprendimų priėmimo procesus, stiprinami socialiniai įgūdžiai, mokoma ar padedama išlaikyti savarankiškumo lygį.

10. Įgalinančios aplinkos sukūrimas paslaugų gavėjų namuose, tai paslaugų gavėjo fiziologinių poreikių tenkinimas, pagalba butyje ir namų ruošoje, pagalba apsirūpinant kompensacine technika ir kita, bei saugumo pojūčio, tinkamos psichologinės, socialinės aplinkos užtikrinimas.

11. Įgalinančios aplinkos kūrimas, tai darbuotojo ir paslaugų gavėjo nuoširdus bendravimas, paremtas pagarba, tolerancija, nuoširdumu ir atsakomybe, galimybe padėti atrasti paslaugų gavėjų stipriąsias puses, atkurti gebėjimus ir pastebėti pokyčius, susijusius su jų savarankiškumu ir mažiau priklausomu nuo darbuotojų.

12. Centre įgalinančią aplinką kuria: komandos formavimas, teigiamo įvaizdžio kūrimas, darbuotojų kvalifikacijos kėlimas, nuolatinis darbuotojų motyvavimas, kūrybiškumas planuojant, teikiant ir vertinant paslaugas, gebėjimas valdyti sudėtingas veiklos situacijas.

13. Teikiant paslaugas paslaugų gavėjams namuose orientuojamasi į individualus įgalinimo lygmenį – kuo ilgesnė savo gyvenimo kontrolė ir tikslų siekimas. Individualaus įgalinimo esmė – aktyvios būklės palaikymas.

14. Socialinis darbuotojas, padedant socialinio darbuotojo padėjėjui pildo Individualius planus (toliau - ISGP/ISPP), kuriuose kartu su paslaugų gavėju, jo artimaisiais išsikelia ir įgalinimo tikslą.

15. Paslaugų gavėjai visus metus ir kiekvienų metų lapkričio-gruodžio mėn. vykdomos anketinės apklausos metu yra skatinami išsakyti ir teikti pasiūlymus paslaugų namuose tobulinimui.

16. Paslaugų gavėjų įgalinimo rezultatų rodikliai:
- 16.1 dalis paslaugų gavėjų (proc.), pateikusių pasiūlymus paslaugų tobulinimui;
  - 16.2. dalis paslaugų gavėjų (proc.), įvardijusių savo asmeninius tikslus ISGP/ISPP;
  - 16.3. dalis paslaugų gavėjų (proc.), pasiekusių įgalinimo tikslus, išsikeltus ISGP/ISPP.
17. Paslaugų gavėjų įgalinimo rezultatams matuoti naudojami du instrumentai:
- 17. 1. anketa naudojama matuoti p. 16.1 įvardytam rezultato rodikliui pasiekti;
  - 17.2. duomenys iš IPNP/ISGP naudojami matuoti p. 16.2 ir p. 16.3 įvardytiems rezultatų rodikliams pasiekti.
18. Darbuotojas, teikdamas paslaugas, pildo Kasdieninės veiklos lapą, kuriame pažymi, kaip sekasi įgyvendinti įgalinimo tikslus, išsikeltus ISGP/ISPP.
19. Visų paslaugų gavėjų kolektyviniai įgalinimo rezultatai skaičiuojami ir susistemunami vieną kartą per metus, kiekvienų kalendorinių metų gruodžio mėn. Duomenis iš ISGP/ISPP ir apklausos anketų surenka ir susistemina socialinis darbuotojas. Padalinio vedėjas juos pateikia metinėje veiklos ataskaitoje. Duomenys renkami iš ISGP/ISPP tų paslaugų gavėjų, kurie paslaugas gauna ne trumpiau nei 6 mėnesius.
20. Individualūs įgalinimo rezultatai aptariami su kiekvienu paslaugų gavėju (jo artimaisiais) individualiai.
21. Su kolektyvinių įgalinimo rezultatų suvestine darbuotojai supažindinami susirinkimo metu. Paslaugų gavėjams informacija apie kolektyvinius įgalinimo rezultatus pateikiama praėjusių metų Įstaigos veiklos rezultatų ir apklausos rezultatų suvestinėje.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Darbuotojai su Įgalinimo koncepcija supažindinami pasirašytinai, aptarus ją susirinkime. Paslaugų gavėjus su įgalinimo būdais supažindina socialinio darbuotojo padėjėjai individualiai, parengus ir išdalinus jiems atmintinę. Atmintinė paliekama paslaugų gavėjo bylutėje, jo namuose.
